

DINA MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

BRIS



DINA MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Barnkonventionen, Förenta nationernas (FN) konvention om barnets rättigheter, innehåller mänskliga rättigheter för barn. Enligt den räknas alla människor under 18 år som ett barn.

Du som är ett barn behöver inte göra någonting för att förtjäna rättigheterna, utan mänskliga rättigheter är något du föds med. Alla barn är olika men alla barn har exakt samma rättigheter och alla rättigheter är lika viktiga. Barnkonventionen har 54 olika regler som kallas för artiklar. Dina rättigheter finns i artiklarna 1-42.

Nästan alla länder i världen har skrivit under barnkonventionen vilket betyder att de måste leva upp till den. Sverige var ett av de första länderna som skrev under barnkonventionen redan år 1990. Sedan år 2020 gäller barnkonventionen som lag i Sverige. Men det finns fortfarande många barn som inte har eller får rätt till det som står i barnkonventionen.

BARNKONVENTIONEN I KORTHET

1. Ett barn är varje människa under 18 år.
2. Barnkonventionen ger dig och alla andra barn samma rättigheter. Det betyder att alla har rätt till det som står i den här konventionen, oavsett vad du till exempel har för religion, hudfärg eller hur din kropp fungerar.
3. När vuxna, exempelvis i skolan, på sjukhus eller myndigheter, fattar beslut som rör barn ska de se till "barnets bästa". Det betyder att de alltid ska tänka på vad som är bra för dig och hur beslutet blir för dig. Vuxna ska också tänka på varje barns bästa när ett beslut handlar om många barn.
4. Det land som du bor i ska göra allt det kan för att du ska få det du har rätt till. När det behövs ska länder samarbeta med varandra.
5. Det land där du bor ska hjälpa vuxna, till exempel dina föräldrar, så att de kan ta hand om dig på bästa sätt.

6. Du har rätt att leva och utvecklas. Ditt land ska göra allt det kan för att du ska kunna utvecklas och ha en bra barndom.
7. Från det att du föds har du rätt att få ett namn och få vara medborgare i ett land. Du har också rätt att så långt det är möjligt få veta vilka dina föräldrar är och att bli omhändertagen av dem.
8. Du har rätt att få ha kvar din identitet. Det betyder att du ska få ha ett eget namn, medborgarskap och få veta vilka du är släkt med. Om du har blivit av med ditt namn eller ditt medborgarskap ska du få hjälp att få tillbaka det.
9. Ingen får ta dig ifrån dina föräldrar om det inte är för ditt eget bästa. Det kan till exempel behövas om dina föräldrar inte tar hand om dig på ett bra sätt. Du har rätt att få träffa båda dina föräldrar, om det inte är dåligt för dig.
10. Om du och dina föräldrar bor i olika länder, har du rätt att få hjälp att träffa dem. Då ska det land där du bor hjälpa dig.
11. En förälder får inte flytta med dig till ett annat land om den andra föräldern inte vill det.
12. Du har rätt att uttrycka dina åsikter i allt som handlar

om dig. Vuxna ska fråga dig, lyssna på dig och ta hänsyn till dina åsikter. När en myndighet eller domstol fattar ett beslut som handlar om dig ska du få möjlighet att säga vad du tycker.

13. Du har yttrandefrihet. Det betyder att du har rätt att säga vad du tycker och rätt att leta efter, ta emot och sprida information och tankar.
14. Du har rätt att följa det du tror på och att ha vilken religion du vill. Dina föräldrar får stötta dig, men aldrig bestämma över dina tankar.
15. Du har rätt att vara medlem i föreningar, och har rätt att gå ur föreningar. Du har också rätt att delta i möten och samlas med andra på exempelvis en demonstration.
16. Du har rätt till ett privatliv och ett familjeliv. Du har till exempel rätt att få vara ifred om du vill. Ingen får heller läsa dina brev eller dagböcker utan lov.
17. Du har rätt att få information på ett sätt som du förstår, till exempel i tidningar, internet och TV. Du har också rätt att slippa information som kan skada dig.
18. Dina föräldrar har tillsammans ett ansvar för dig. Om dina föräldrar behöver hjälp ska de få den hjälp de behöver för att kunna vara bra föräldrar.

19. Du har rätt till skydd mot våld. Våld gäller alla olika former av skada, misshandel, övergrepp eller annat utnyttjande.
20. Om du inte kan bo kvar hos din familj har du rätt att få hjälp och ett nytt hem. När du får hjälp ska det land där du bor alltid tänka på vad som är bäst för dig.
21. De länder som tillåter adoption ska se till att adoptionen går rätt till och att du som adopteras får det bra.
22. Du som har flytt från ett land, ensam eller tillsammans med någon annan, har rätt att få skydd och hjälp i ett nytt land. Om du är ensam ska du få hjälp att hitta din familj och återförenas med dem.
23. Du som har en fysisk eller psykisk funktionsnedsättning har rätt till ett bra liv och ditt land ska se till att du kan vara med i samhället på lika villkor som andra.
24. Om du blir sjuk eller inte mår bra har du rätt till den sjukvård du behöver. Du har också rätt att skyddas mot traditioner som kan vara skadliga för din hälsa.
25. Om du inte kan bo med din familj och har fått ett nytt hem måste landet där du bor se till att du behandlas bra i ditt nya hem.

26. Du har rätt till social trygghet. Det betyder att du ska få hjälp även om dina föräldrar inte har pengar så att det räcker.
27. Du har rätt att få leva på ett sätt som ger dig möjlighet att utvecklas. Om det behövs ska samhället hjälpa dig så att du får det du behöver, det kan vara mat, ett hem och kläder.
28. Du har rätt till utbildning. Du ska få gå i grundskolan och den ska vara gratis.
29. I skolan ska du få möjlighet att få lära dig så mycket som möjligt. Du ska till exempel få lära dig att respektera de mänskliga rättigheterna, andra kulturer och naturen.
30. Du som tillhör en minoritetsgrupp eller ett urfolk har rätt till det språk, den kultur och den religion som du delar tillsammans med andra i din grupp eller ditt urfolk.
31. Du har rätt till fritid, lek och vila. Du har rätt att delta i kulturella och konstnärliga aktiviteter.
32. Du ska skyddas från att behöva arbeta när det kan skada dig. Det betyder att du inte ska behöva arbeta när det är dåligt för din hälsa eller om det gör att



du inte kan gå i skolan. Du får heller inte utnyttjas ekonomiskt, exempelvis om någon tjänar pengar på ditt arbete utan att du får betalt.

- 33.** Du har rätt att skyddas mot droger. Ditt land ska se till att du inte utnyttjas när droger görs eller säljs.
- 34.** Ditt land ska skydda dig mot alla former av sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp. Du ska till exempel skyddas mot att utnyttjas i prostitution och pornografi.
- 35.** Ditt land ska skydda dig från att föras bort eller säljas.
- 36.** Du har rätt till skydd mot alla former av utnyttjande som kan skada dig.
- 37.** Du har rätt till skydd mot tortyr, livstids fängelse och dödsstraff. Tortyr betyder att du plågas för att till exempel tvingas berätta något du inte vill. Om du sitter i fängelse måste det vara en sista utväg och för en så kort tid som möjligt. Du ska hela tiden behandlas med respekt och du har rätt att inte sitta i fängelse med vuxna. Du har rätt till kontakt med din familj under tiden som du är i fängelse. Du har rätt att få hjälp av en person som kan lagar och kan dina rättigheter.
- 38.** Ditt land ska skydda dig från att delta i krig, exempelvis

som soldat. Om du är med om ett krig ska du få det skydd och den vård du behöver.

39. Om du har utsatts för någon typ av utnyttjande, övergrepp, omänsklig eller förnedrande behandling har du rätt att få hjälp att må bra igen.
40. Om du har gjort något brottsligt eller är misstänkt för ett brott ska du behandlas bra och med respekt. Du har rätt till en rättvis rättegång. Du har rätt att få hjälp av en person som kan dina rättigheter och vet vad det finns för regler. Ingen får tvinga dig att berätta något eller erkänna något som du inte har gjort.
41. Om landet har regler som gör mer för dina rättigheter än vad som står i barnkonventionen, gäller de reglerna istället.
42. Det land där du bor ska se till att alla barn och vuxna vet vad som står i barnkonventionen

Artiklarna 43-54 gäller regler för hur länderna ska göra för att följa barnkonventionen.

Bris kämpar för att varje barn ska få sina rättigheter respekterade.

Har du frågor om dina rättigheter eller vill prata med en kurator kan du som är under 18 år höra av dig till Bris. Du kan chatta, mejla eller ringa varje dag. Ingen fråga är för stor eller för liten och du kan alltid vara anonym.

Mer info finns på www.bris.se

Instagram: [@bris116111](https://www.instagram.com/bris116111)

Telefon: 116 111

BRIS